

*Аналітична записка
Серія «Економіка», № 8, 2019*

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ АВТОМАТИЧНОГО ОБМІНУ ПОДАТКОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ

Ю. В. Касперович, к. е. н., старший науковий співробітник
відділу фінансової політики
Національного інституту стратегічних досліджень

У аналітичній записці досліджено міжнародні інструменти автоматичного обміну податковою інформацією. Наведені ОЕСР факти свідчать, що обмін сприяє підвищенню ефективності податкового контролю. Виявлено проблеми, через які Україна тривалий час залишалася осторонь глобального процесу обмінів. Запропоновано рекомендації вітчизняним органам влади для реалізації міжнародних інструментів автоматичного обміну податковою інформацією.

Висновки та рекомендації

Автоматичний міжнародний обмін податковою інформацією про фінансові рахунки (*FATCA* та *CRS*) та звітністю з трансфертного ціноутворення (*CbC*) набув активного розвитку з 2017-2018 рр. і вже демонструє позитивні результати для податкового контролю. Через тривале гальмування законодавчих ініціатив Україна дотепер залишалася осторонь цього процесу, що вимагає прискореного ухвалення відповідної законодавчої бази, підписання Багатосторонніх угод та підвищення програмно-технічної готовності для початку обміну інформацією.

З метою підвищення ефективності податкового контролю в Україні на основі налагодження міжнародного автоматичного обміну податковою інформацією Міністерству фінансів України, Державній податковій службі України доцільно рекомендувати:

1. Провести консультації із Податковою службою США про внесення змін до *Угоди FATCA* для запровадження двостороннього порядку обміну податковою інформацією щодо рахунків, відкритих платниками податків України у фінансових установах США.

2. Підписати від імені України *Багатосторонні угоди MCAA CRS* та *MCAA CbC* про міжнародний автоматичний обмін інформацією.

3. Провести підготовчі програмно-технічні роботи для забезпечення стандартів конфіденційності, захисту та належного використання даних у процесі обміну інформацією з компетентними органами зарубіжних країн.

4. Залучити допомогу задля впровадження автоматичного обміну податковою інформацією з компетентними органами зарубіжних країн у межах виконання *Програми ЄС з підтримки управління державними фінансами в Україні (EU4PFM)*.

5. Доопрацювати, після обговорення з експертами, законопроекти із впровадження плану *BEPS*, зокрема в частині трирівневого формату звітності (*CbC*) із зниженням порогу сукупного консолідованого доходу міжнародної групи компаній, які охоплені податковим контролем, з 750 до 50 млн євро на рік.

6. Розмістити у відкритому доступі переклад ключових документів *Плану дій BEPS* для поліпшення розуміння платниками податків інформації із першоджерел.

7. Забезпечити присутність України на заходах країн ЄС та ОЕСР із

впровадження плану дій *BEPS* та автоматичного обміну податковою інформацією.

8. Збільшити чисельність працівників профільного підрозділу контролю трансфертного ціноутворення у Державній податковій службі України.

Важливість міжнародної співпраці з іноземними податковими органами в процесі податкового контролю обумовлена, передусім, відкритим сировинним характером національної економіки, де значна частина зовнішньоторговельних операцій здійснюється за непрямими контрактами через посередників у юрисдикціях із низькими податками (Додаток А). Так внаслідок маніпуляцій із трансфертними цінами (завищення при імпорті та заниження при експорті) може відбуватися виведення прибутку з-під оподаткування в Україні. На прикладі залізної руди підраховано, що втрати України від використання даної схеми можуть сягати 3 млрд дол. США на рік¹. Ці кошти накопичуються на банківських рахунках за кордоном і не працюють на економічне зростання в Україні.

Із становленням контролю трансфертного ціноутворення податкові органи України розпочали ретельніше моніторити зовнішньоторговельні ціни. Відхилення від ринкового діапазону цін на стандартизовані сировинні товари можливо відслідковувати за їх біржовими котируваннями. Відтак схеми мінімізації оподаткування трансформувалися. Нині найбільш поширеними є маніпуляції з вартістю маркетингових, страхових, консалтингових послуг, виплатою роялті або відсотків за негарантованими позиками. Податковим органам України у цих випадках необхідно визначати розподіл активів, ризиків та функцій між сторонами угоди, щоб оцінити справедливість розподілу прибутку. Відтак необхідно володіти значним обсягом інформації із зарубіжних країн.

Ключовим інструментом міжнародного обміну податковою інформацією є *Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах*, згідно з якою передбачено три види міжнародного обміну податковою інформацією: на прохання, спонтанний та автоматичний (ст. 5-7). Ця Конвенція лягла в основу подальшої розробки всіх міжнародних інструментів автоматичного обміну податковою інформацією. Україна підписала Конвенцію у 2004 р. та Протокол змін

---

¹ Переміщення прибутку при експорті залізної руди з України / Антонюк О., Попович З., Фаччо Т., Стек Г. – GUE/NGL, вересень 2018 – С. 23-24 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.dielinke-europa.eu/kontext/controllers/document.php/772.a/5/3e4bba.pdf>

до неї у 2010 р. На їх виконання у 2012 р. було оновлено *Порядок обміну податковою інформацією за спеціальними письмовими запитами з компетентними органами іноземних країн*, який без змін чинний дотепер. На основі Конвенції та вище зазначеного Порядку вітчизняні податкові органи готують спеціальні запити іноземним колегам. Обмін інформацією щороку поживається (Додаток Б).

Відтак на порядку денному для України стоїть питання налагодження його функціонування в автоматичного режимі за допомогою низки інструментів:

1) Обмін інформацією про фінансові рахунки за стандартом FATCA із США та CRS (від англ. Common Reporting Standard) на глобальному рівні (хронологія впровадження цих інструментів наведена у Додатку В). 07.02.2017 р. було підписано Угоду між Урядом України та Урядом США для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (від англ. Foreign Accounts Tax Compliance Act або скорочено - FATCA). Угода зобов'язує українські фінансові установи збирати інформацію про фінансові рахунки резидентів США та через вітчизняні податкові органи передавати її до Податкової служби США. Станом на грудень 2019 р. Угоду FATCA із США підписали 113 країн.

Згідно підписаної Угоди, автоматичний обмін інформацією здійснюватиметься лише в односторонньому порядку – від України до США. Угодою не передбачено надання дзеркальної інформації Податковою службою США щодо рахунків, відкритих платниками податків України у фінансових установах США.

З метою імплементації Угоди FATCA Міністерством фінансів України були розроблені, Кабінетом Міністрів України схвалені (21.03.2018 р.) та подані до Верховної Ради України (23.03.2018 р.) три законопроекти: про ратифікацію Угоди щодо FATCA, а також два супровідні - про внесення змін до Податкового кодексу та до деяких інших Законів України, зокрема «Про банки і банківську діяльність» в частині порядку розкриття податковим органам банківської таємниці та «Про депозитарну систему України» в частині доступу до інформації у системі депозитарного обліку.

Однак процес їх ухвалення затягнувся. Законопроекти щодо ратифікації та впровадження *FATCA* виносилися до порядку денного пленарних засідань 14 разів, але, згідно стенограм засідань, черга до їх розгляду жодного разу не доходила. Із обранням нового складу Верховної Ради України IX скликання оновлений Кабінет Міністрів України 09.09.2019 р. повторно вніс три законопроекти (№ 0001, № 2102, № 2103). Ратифікація законопроекту про *FATCA* відбулась 29.10.2019 р., а два супровідні законопроекти із внесення змін до Податкового кодексу та інших законів були прийняті у другому читанні та в цілому 03.12.2019 р. Таким чином, імплементація *FATCA* розтяглася майже на три роки.

Як зазначає з цього приводу Міністерство фінансів України, зазначені зміни до законодавства дозволять здійснювати обмін інформацією в межах не лише Угоди щодо застосування положень *FATCA*, а й інших міжнародних договорів, що містять положення про обмін інформацією для податкових цілей, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою, або укладених на їх підставі міжвідомчих договорів, в т. ч. здійснення автоматичного обміну інформацією відповідно до стандарту *CRS*.

2) Обмін глобальним форматом звітності з трансфертного ціноутворення на виконання Кроку 13 Плану дій із протидії розмиванню податкової бази та виведенню прибутку за кордон (*Base Erosion and Profit Shifting, BEPS*). У квітні 2016 р. Президентом України було підписано Указ «Про заходи щодо протидії зменшенню податкової бази і переміщенню прибутків за кордон» № 180/2016, яким доручалося розроблення законопроектів та долучення до автоматичного обміну податковою інформацією. У 2017 р. Україна приєдналась до *Програми розширеного співробітництва щодо BEPS*. Ця програма була спеціально створена ОЕСР для країн, які не є членами організації. Станом на грудень 2019 р. до даної Програми приєдналося вже 135 країн-учасниць. Україна разом із цими країнами взяла на себе зобов'язання імплементувати мінімальний стандарт Плану *BEPS – 4 з 15 кроків*. Одним з них є Крок № 13 щодо запровадження глобального формату звітності з трансфертного ціноутворення про міжнародну структуру груп компаній із річним консолідованим доходом понад 750 млн євро - *Country-by-Country Reporting* або скорочено *CbC* - та обмін такими звітами із податковими органами зарубіжних країн. За наявною інформацією, таких компаній в Україні

налічується близько десяти.

Однак відтоді, попри декларування намірів із імплементації Плану BEPS у документах стратегічного характеру (Додаток В), розроблений на виконання Указу Президента № 180/2016 та оприлюднений лише 24.10.2018 р. законопроект так і не був зареєстрований до кінця каденції Верховної Ради VIII скликання (27.11.2014 р. - 29.08.2019 р.).

Новий склад Верховної Ради України IX скликання зареєстрував законопроекти № 1209 та 1210 від 30.08.2019 р. та альтернативні щодо вдосконалення адміністрування податків, зокрема в частині імплементації кроків Плану BEPS. Після ухвалення законопроектів у першому читанні 03.12.2019 р. їх доцільно ретельно доопрацювати до другого читання через стурбованість бізнесу щодо значного обсягу нововведень із наближеним терміном впровадження. Однак, надолужуючи втрачений час, необхідно надати бізнесу достатній період для адаптації до нових правил. Адже кількість кроків Плану BEPS, які передбачається імплементувати, значно перевищує мінімально необхідний стандарт.

Разом із ухваленням нормативної бази щодо налагодження міжнародного автоматичного обміну податковою інформацією за інструментами CRS та CbC Україна в особі Державної податкової служби України має підписати дві міжнародні угоди - *Багатосторонню угоду компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information, MCAA CRS)* та *Багатосторонню угоду компетентних органів про обмін звітами CbC (MCAA CbC)*. Конкретні двосторонні відносини обміну набудуть чинності лише в тому випадку, якщо країни-підписанти Угоди подадуть необхідні повідомлення та перерахують одна одну.

Довідково. Інструменти автоматичного обміну податковою інформацією вже набули активного розвитку у світі. Станом на грудень 2019 р. MCAA CRS підписали 107 юрисдикцій. Понад 100 юрисдикцій активізували близько 4 тис. двосторонніх відносин обміну. MCAA CbC підписали 83 юрисдикцій, які активізували 2,4 тис. відносин відповідно (Додаток Г). Автоматичні обміни податковою інформацією за інструментом CRS активно відбуваються у світі з

вересня 2017 р., за СбС - з червня 2018 р.

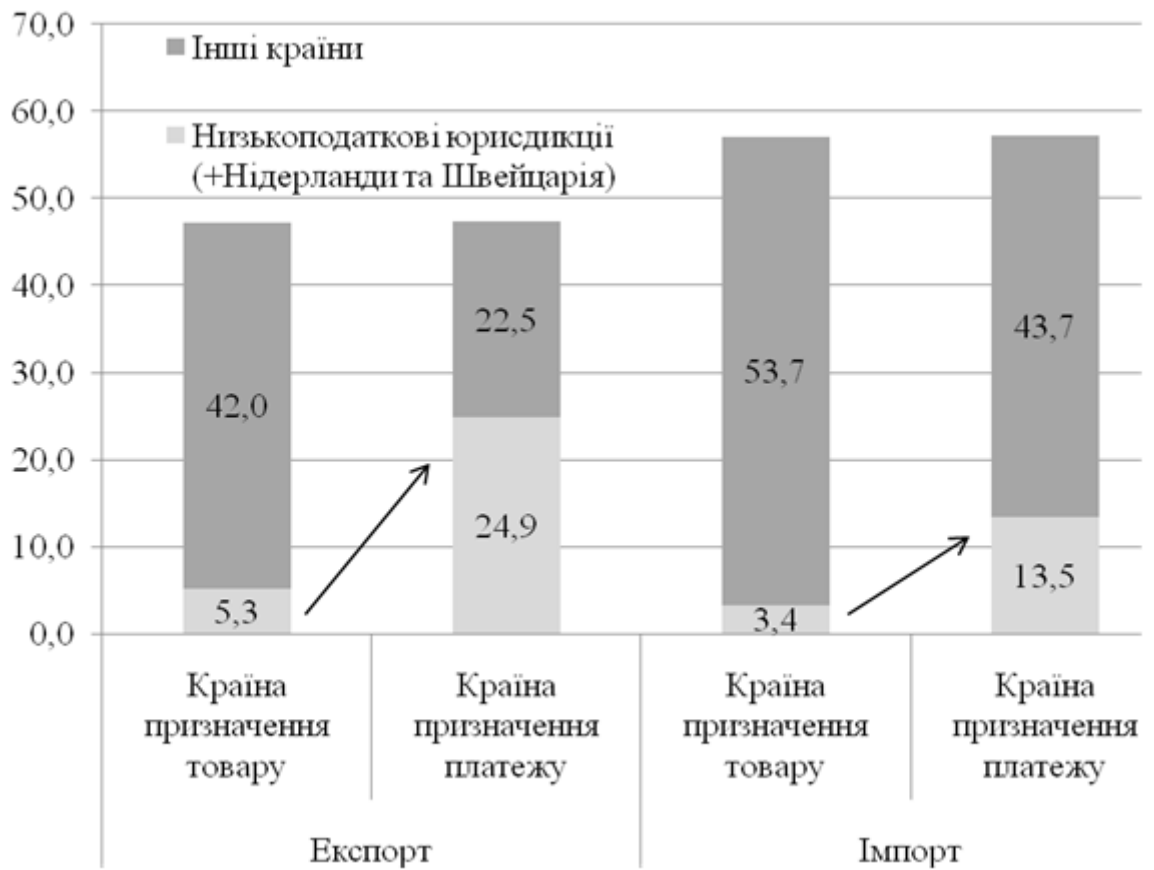
України серед переліку країн-учасниць цього обміну наразі немає. Серед основних причин її відсутності слід відзначити, зокрема, наведене вище тривале гальмування процесу ухвалення законодавчої бази та програмно-технічна неготовність податкових органів до такого обміну.

3) Інші чинні в ЄС інструменти з автоматичного обміну податковою інформацією в Україні так само перебувають на початковій стадії впровадження, зокрема, спільна електронна система транзиту (*Закон України № 78-IX* було ухвалено лише 12.09.2019 р. із простроченням термінів виконання *Угоди про асоціацію між Україною та ЄС*), обмін попередньою митною інформацією із країнами-торговельними партнерами, розкриття кінцевих бенефіціарних власників-контролерів юридичних осіб (дані мають низьку якість, а у 27 % компаній взагалі відсутні²), публічне звітування видобувних компаній, автоматизована система контролю руху підакцизних товарів тощо. Щодо останньої в країнах ЄС діє спільна *Система руху та контролю акцизу (The Excise Movement and Control System, EMCS)*. Натомість в Україні розробка аналогічної системи була схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.07.2016 р. № 497-р про *Концепцію створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) «Електронна акцизна марка»*, але дотепер не реалізована навіть у тестовому режимі.

Активне впровадження автоматичного міжнародного обміну податковою інформацією в Україні якісно підвищить ефективність та оперативність заходів податкового контролю, сприятиме зростанню доходів бюджету, утвердженню принципів рівності та справедливості оподаткування.

---

² Бенефіціар. Що ЄДР розповідає про власників компаній / Ліга. – 02.12.2019 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://project.liga.net/projects/beneficiar/>

Джерело: Національний банк України³.

Рис. 1. Кількісні та вартісні обсяги зовнішньої торгівлі України за 2018 р., млрд дол. США

³ Степанюк Є., Стринжа О. Новий прозорий світ / Є. Степанюк, О. Стринжа // Дзеркало тижня. – 2019. – № 29 (27 липня-16 серпня) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dt.ua/macrolevel/noviy-prozoriy-svit-318732.html>

Додаток Б

Таблиця 1

Динаміка опрацювання документів щодо міжнародного обміну податковою інформацією Державною фіскальною службою України в 2015-2019 рр.

Період	Обсяг опрацьованих документів
2015 р.	Опрацьовано 1093 пакети документів за спеціальними письмовими запитами, направленими компетентним органом України, та 763 пакети, що стосуються запитів, ініціаторами яких виступали зарубіжні компетентні органи.
2016 р.	Опрацьовано 1 143 пакетів документів щодо обміну податковою інформацією відповідно до чинних міжнародних договорів України.
2017 р.	Опрацьовано 1 807 пакетів документів, у т.ч.: до компетентних органів зарубіжних держав було направлено 511 запитів про отримання податкової інформації та отримано 391 відповідей на них; отримано 447 запитів від компетентних органів зарубіжних держав та направлено 458 відповідей на них.
2018 р.	Опрацьовано 2 561 пакет документів, у т.ч.: до компетентних органів зарубіжних держав було направлено 581 запитів про отримання податкової інформації та отримано 618 відповідей на них; отримано 662 запити від компетентних органів зарубіжних держав та направлено 700 відповідей на них.
I півріччя 2019 р.	Опрацьовано 1 084 пакети документів, у т.ч.: до компетентних органів зарубіжних держав було направлено 259 запитів про отримання податкової інформації та отримано 307 відповідей на них; отримано 232 запити від компетентних органів зарубіжних держав та направлено 286 відповідей на них.

Джерело: Державна фіскальна служба України⁴.

⁴ Плани та звіти роботи Державної фіскальної служби України / Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti-/237691.html>

Хронологія впровадження міжнародних інструментів автоматичного обміну податковою інформацією в Україні

Інструмент автоматичного обміну	Коротка характеристика та хронологія впровадження в Україні (станом на початок грудня 2019 р.)
<p><i>Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах</i></p> <p><i>Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters, MAATM Convention</i></p>	<p>Коротка характеристика: Конвенція була розроблена спільно ОЕСР та Радою Європи у 1988 р. із внесенням поправок Протоколом у 2010 р. Вона є найбільш всеосяжним багатостороннім інструментом для всіх форм податкового співробітництва з метою подолання ухилення від сплати податків, сприяє міжнародному співробітництву для кращого застосування національного податкового законодавства при дотриманні основних прав платників податків. Вона передбачає всі можливі форми адміністративної співпраці між державами з оцінки та збору податків. Ця співпраця, зокрема, передбачає проведення спільних податкових перевірок, допомогу у стягненні податкової заборгованості та обмін інформацією. Останній включає три види - на прохання, автоматичний (ст. 6) та спонтанний. Конвенція стала основою розробки всіх чинних стандартів міжнародного автоматичного обміну інформацією, зокрема FATCA, CRS та СьС.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 18.06.1997 р.: Наказ Державної податкової адміністрації України «Про затвердження Порядку обміну інформацією за спеціальними запитами» № 185 (зі змінами, втратив чинність 30.11.2012 р.); ● 20.12.2004 р.: Конвенція підписана від імені України; ● 01.07.2009 р.: Конвенція набрала чинності для України; ● 27.05.2010 р.: Підписаний Протокол внесення змін до Конвенції; ● 30.11.2012 р.: На виконання Конвенції прийнятий Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обміну податковою інформацією за спеціальними письмовими запитами з компетентними органами іноземних країн» № 1247; ● 01.09.2013 р.: Протокол внесення змін до Конвенції вступив в дію.
<p><i>Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA)</i></p> <p>та</p> <p><i>Common Reporting</i></p>	<p>Коротка характеристика: Флагманом автоматичного обміну інформацією після фінансової кризи 2009 р. стали США. У 2010 р. був прийнятий Закон «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (<i>Foreign Accounts Tax Compliance Act, FATCA</i>), який набув чинності 01.07.2014 р. Закон вимагає від іноземних фінансових установ повідомляти Податкову службу США про фінансові рахунки платників податків США. Передача даних від фінансових установ може здійснюватися через місцеві податкові органи (модель 1) або</p>

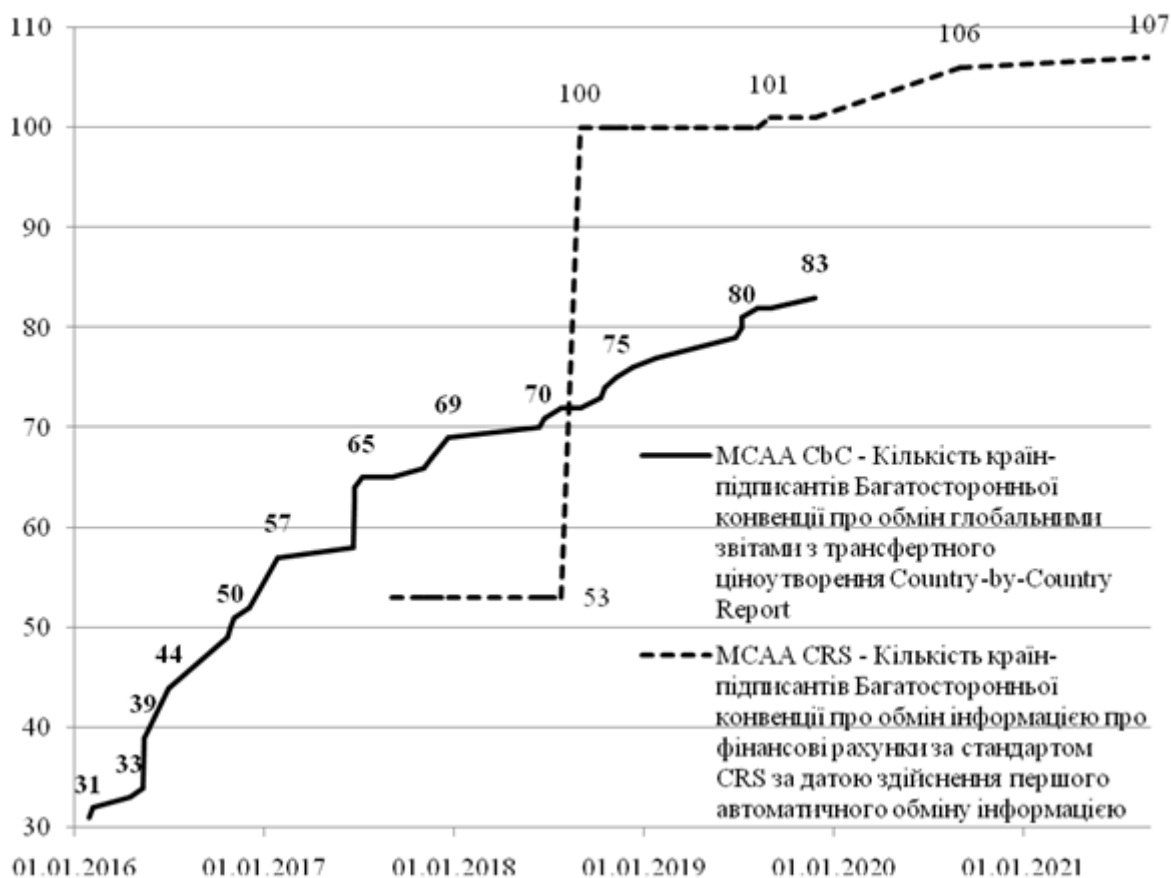
<p><i>Standard (CRS)</i></p>	<p>напряму (модель 2) до Податкової служби США. Станом на грудень 2019 р. Угоду FATCA із США підписали 113 країн, які, в основному, використовують першу модель звітування. На основі ідеї FATCA був розроблений на запит ОЕСР <i>Загальний стандарт звітування (Common Reporting Standard, CRS)</i>. Він розширив автоматичний обмін на глобальний рівень. Інформація за CRS збирається про фінансові рахунки обсягом понад 250 тис. дол. США. Обидва інструменти FATCA та CRS вимагають розкриття фінансовими установами банківської таємниці перед податковими органами. Потім інформація автоматично надсилається до країни, де власник фінансового рахунку є податковим резидентом, і використовується місцевими податковими органами для контролю належної сплати податків.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 07.02.2017 р.: Україна в особі Міністра фінансів України та США в особі Посла США в Україні у м. Києві підписали міжурядову Угоду щодо застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA); ● 21.03.2018 р.: КМУ прийняв розпорядження «Про подання на ратифікацію Верховною Радою України Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA)» та схвалив проект закону про ратифікацію зазначеної Угоди та проекти законів про внесення змін до Податкового кодексу України та до деяких законів України у зв'язку з її ратифікацією; ● 23.03.2018 р.: Зареєстровано у Верховній Раді України три законопроекти: <ul style="list-style-type: none"> № 0179 Проект Закону про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA); № 8189 Проект Закону про внесення змін до деяких законів України у зв'язку із ратифікацією Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA); № 8190 Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку із ратифікацією Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA); ● 06.09.2019 р.: Кабінет Міністрів України у новому складі повторно підтримав законопроект про ратифікацію Угоди між урядами України та США для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA) та два пов'язані законопроекти;
------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● 09.09.2019 р.: Вищенаведені три законопроекти повторно внесені КМУ до Верховної Ради України (№ 0001, 2102, 2103); ● 29.10.2019 р.: Верховна Рада ратифікувала Угоду між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (№ 0001) та прийняла у першому читанні два пов'язані законопроекти (№ 2102 та № 2103) на її виконання; ● 03.12.2019 р.: Законопроекти № 2102 та № 2103 прийняті Верховною Радою України в другому читанні та в цілому.
<p style="text-align: center;"><i>Base erosion and profit shifting (BEPS)</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Крок 13 Country-by-Country Reporting (CbC)</i></p>	<p>Коротка характеристика: У липні 2013 р. ОЕСР представила План дій із протидії розмиванню податкової бази та виведенню прибутку за кордон (Base Erosion and Profit Shifting, BEPS), який включає 15 кроків. Для тих країн, як Україна, що не входять до ОЕСР, передбачена розширена програма співробітництва. Вона передбачає імплементацію мінімального стандарту з чотирьох кроків (№ 5-6, 13-14). Відповідно до кроку № 13 BEPS для транснаціональних груп компаній з обсягом консолідованого річного доходу понад 750 млн євро запроваджується трирівневий формат звітності з трансфертного ціноутворення. Він включає: національну документацію (Local File), глобальну документацію (Master File) та глобальну звітність (CbC). Звіт СбС про транснаціональну групу компаній включає інформацію за юрисдикціями: розподіл доходу між пов'язаними та непов'язаними сторонами, прибуток/збиток до оподаткування, суми нарахованого та сплаченого податку на прибуток, статутний капітал, кількість співробітників та активи. За кожною з юрисдикцій зазначається перелік місцевих юридичних осіб із зазначенням основних видів діяльності – виробництво, продаж та маркетинг, фінансування, страхування, постачання, володіння та управління нематеріальними активами, НДДКР та ін. або позначення неактивності компанії. ОЕСР розробила уніфіковану табличну форму такого звіту СбС для зручності обміну даними.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ОЕСР співпрацює з Україною на основі Меморандуму від 7 жовтня 2014 р., дію якого було продовжено у червні 2018 р. на 2 роки; ● 28.04.2016 р.: Указом Президента України «Про заходи щодо протидії зменшенню податкової бази і переміщенню прибутків за кордон» № 180/2016 постановлено утворити робочу групу для підготовки законопроектів з питань протидії зменшенню податкової бази і переміщенню прибутків за кордон. Робочій групі з урахуванням міжнародних ініціатив, розроблених ОЕСР, підготувати до 10 червня 2016 р. законопроекти щодо удосконалення процедур контролю за трансфертним ціноутворенням та виведенням доходів за кордон, запровадження правил стосовно контрольованих іноземних компаній, протидії агресивному податковому плануванню, а також з питань лібералізації валютного законодавства України. Кабінету Міністрів України невідкладно організувати роботу стосовно долучення України до міжнародних ініціатив ОЕСР, зокрема щодо автоматичного обміну податковою інформацією;

- 01.01.2017 р.: Україна приєдналася до *Програми розширеного співробітництва в межах ОЕСР* та взяла на себе зобов'язання імплементувати мінімальний стандарт *Плану дій BEPS* – 4 з 15 заходів;
- 08.02.2017 р.: Розпорядженням КМУ «*Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки*» № 142-р з метою побудови сучасної справедливої податкової системи на завдання № 3 із розширення бази оподаткування передбачалося, що *для забезпечення рівних умов конкуренції Мінфіном будуть розроблені плани заходів для протидії стратегіям та практикам BEPS відповідно до рекомендацій ОЕСР*;
- 16.05.2017 р.: Міністерство фінансів України презентувало *Дорожню карту реалізації Плану дій BEPS*;
- 24.05.2017 р.: Розпорядженням КМУ «*Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки*» № 415-р передбачено розроблення плану заходів з реалізації плану (IV квартал 2017 р.) та забезпечення умов для приєднання України до *Багатосторонньої угоди про автоматичний обмін фінансовою інформацією* (II квартал 2019 р.);
- 12.01.2018 р.: *Стратегічними ініціативами розвитку Державної фіскальної служби України до 2020 р.* передбачено імплементування плану дій з протидії стратегіям та практикам розмивання бази оподаткування та виведення прибутків з-під оподаткування *BEPS*, здійснення заходів щодо приєднання України до *Багатосторонньої угоди про автоматичний обмін фінансовою інформацією*;
- 23.07.2018 р.: У Лондоні в. о. Міністра фінансів України підписала *Багатосторонню конвенцію щодо виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування (The Multilateral Convention to Implement Tax Treaty Related Measures to Prevent BEPS, MLI)*;
- 22.08.2018 р.: При Міністерстві фінансів України створена робоча група з питань реалізації *Плану дій BEPS*;
- 24.10.2018 р.: Міністерство фінансів України та Національний банк України оприлюднили проєкт Закону України «*Про внесення змін до Податкового кодексу України з метою імплементування Плану протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування*»;
- 27.12.2018 р.: Розпорядженням КМУ № 1101-р «*Про схвалення концептуальних напрямів реформування системи органів, що реалізують державну податкову та митну політику*» серед напрямів була протидія розмиванню податкової бази та посилення функції аналізу трансфертного ціноутворення. Зокрема було передбачено: послідовну імплементування плану дій з протидії розмиванню податкової бази та виведенню прибутку з-під оподаткування *BEPS*, спрямованого на запобігання зловживанням міжнародними угодами про уникнення подвійного оподаткування; підписання міжнародної угоди *MCAA CRS* та *MCAA CbC*,

	<p>Багатосторонніх угод про співпрацю компетентних органів з питань автоматичного обміну інформацією за стандартом <i>CRS</i> та <i>CbC</i>, а також виконання всіх зобов'язань щодо налагодження та виконання автоматичного обміну фінансовою інформацією та ін.;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 09.01.2019 р.: У структурі Державної фіскальної служби України створено Департамент трансфертного ціноутворення та міжнародного оподаткування, який об'єднав профільних фахівців із різних підрозділів контролюючих органів; ● 28.02.2019 р.: Верховна Рада ратифікувала <i>Багатосторонню конвенцію MLI</i>. Підписавши (23.07.2018 р.) та ратифікувавши <i>Конвенцію MLI</i>, Україна отримала змогу одночасного внесення змін до всіх або деяких чинних Конвенцій про уникнення подвійного оподаткування. Таким чином, підписавши та ратифікувавши <i>Конвенцію MLI</i> (Крок 15 <i>Плану дій BEPS</i>), Україна одночасно виконує також кроки 6 та 14 <i>Плану дій BEPS</i>; ● 10.04.2019 р.: Кабінет Міністрів України ухвалив <i>План дій щодо поглиблення співробітництва між Урядом України та ОЕСР на 2019-2020 рр.</i>; ● 30.08.2019 р.: Голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцев Д.О. зареєстрував законопроекти № 1209 та № 1210, які найбільш повно включають норми з імплементації <i>Плану дій BEPS</i>; ● 01.12.2019 р.: <i>Конвенція MLI</i> в Україні вступає в силу; ● 03.12.2019 р.: Законопроекти № 1209-1 та № 1210 прийняті Верховною Радою України в першому читанні.
--	---

Додаток Г

Джерело: OECD^{5,6}.

Примітка: Україна в обох переліках країн-підписантів поки що відсутня.

⁵ Signatories of the *Multilateral competent authority agreement on the exchange of country-by-country reports* (CBC MCAA) and signing dates / OECD. – Last updated 26 November 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/CbC-MCAA-Signatories.pdf>

⁶ Signatories of the *Multilateral competent authority agreement on automatic exchange of financial account information* and intended first information exchange date / OECD. – Status as of 26 November 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/international-framework-for-the-crs/MCAA-Signatories.pdf>